

Značkování bibliografických citací stylem BIB.STY

Velmi stručný návod s příklady – pracovní verze 20200531

Dostupné na: <http://www.konvoj.cz/style/biblio/bib.sty-v2.60.tex>

Tomáš Hála

`thala@mendelu.cz, konvoj@konvoj.cz`

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Soubory	4
2	Jak styl BIB.STY použít v dokumentu	5
2.1	plain	5
2.2	L ^A T _E X	5
2.3	ConT _E Xt	5
3	Přehled podporovaných druhů publikací	6
4	Značkování bibliografických citací	7
4.1	Položky bibliografických citací	7
4.2	Položky pro on-line zdroje	8
5	Příklady zápisu bibliografických citací	9
5.1	Tištěné dokumenty	9
5.1.1	Monografie	9
5.1.2	Kapitoly nebo části monografií	10
5.1.3	Příspěvky v monografiích (ve sbornících)	10
5.1.4	Články v časopisech	11
5.1.5	Normy	12
5.1.6	Mapy	13
5.1.7	Patenty	13
5.1.8	Archiválie	13
5.1.9	Kvalifikační práce, školní díla	14
5.1.10	Software	15
5.1.11	Webové stránky	15
5.1.12	Hudebniny	15
5.1.13	Zákony	15
5.2	On-line zdroje	16
5.2.1	Monografie	16
5.2.2	Software on-line	16
5.2.3	Merkantilie a další druhy tzv. „šedé“ literatury	16
5.2.4	On-line software	16
6	Užitečné pomůcky	17
6.1	Tečka za autory	17
6.2	Pseudonymy	17
6.3	Hromadná kontrola chyb v citacích	17
7	Řazení seznamu literatury	18
8	Prázdné vzory vhodné k rychlému kopírování	19
8.1	Monografické publikace	19
8.2	Části monografických publikací	19
8.3	Příspěvky v monografiích (ve sbornících)	19
8.4	Abstrakty příspěvků ve sbornících	20
8.5	Články v časopisech	20
8.6	Abstrakty článků v časopisech	20
8.7	Normy	21
8.8	Mapy	21
8.9	Patenty	21
8.10	Archiválie	21
8.11	Kvalifikační práce, školní díla	22

8.12	Software	22
8.13	Webové stránky ze slušných serverů	22
8.14	Ostatní publikace	22
9	„Troubleshooting“	23
9.1	ISBN	23
9.2	Další	23

1 Úvod

Styl BIB.STY je určen k rychlému a přehlednému označování prvků bibliografických citací a současně umožňuje jejich vysázení v rozumné vizuální podobě.

Tento stručný návod s příklady platí pro verzi 2.60 a pravděpodobně bude platit i pro verze vyšší.

1.1 Soubory

`bib.sty-v2.60.tex` – základní soubor se všemi definicemi;

`bib.sty-v2.60.sty` – identický soubor, jehož použití se předpokládá pouze v L^AT_EXu v příkaze `\usepackage`.

2 Jak styl BIB.STY použít v dokumentu

2.1 plain

```
\input bib.sty-v2.560.tex
\bbib
... citace ...
\ebib
```

2.2 L^AT_EX

Stejně jako v plainu, nebo v preambuli:

```
\usepackage{bib.sty}
```

a v těle dokumentu

```
\bbib
... citace ...
\ebib
```

Doporučené je „plainové“ řešení, neboť použití až v místě seznamu bibliografických citací vylučuje případnou, byť nepředpokládanou kolizi mezi balíčky či dalšími makropříkazy jiných autorů.

2.3 ConT_EXt

Stejně jako v plainu, nebo lze použít „ConT_EXtovské“ příkazy:

```
\input bib-v2.60.sty
\startbib
... citace ...
\stopbib
```

I zde je možno styl připojit jako ConT_EXtový modul v preambuli:

```
\usemodule[bib.sty-v2.60]
```

3 Přehled podporovaných druhů publikací

\publA	monografická publikace	jednosvazkové dílo, vícesvazkové dílo jako celek
\publB	seriálová publikace jako celek	v praxi se používá minimálně
\publC	část monografické publikace	dílo na pokračování (nepravé periodikum), jednotlivý svazek vícesvazkového díla, část díla na pokračování (nepravé periodikum)
\publD	příspěvek v monografické publikaci	stať (příspěvek, článek) ve sborníku
\publDA	abstrakt příspěvku ve sborníku	
\publE	článek v seriálové publikaci	(např. v časopise)
\publEA	abstrakt článku v odborném časopise	
\publM	mapy	mapy, plány; s měřítkem
\publN	technická norma	ČSN, ISO, EN ...
\publO	archivní materiály	
\publP	patentová dokumentace	
\publS	software	konkrétní programové vybavení, též fonty (písmový software),
\publT	vysokoškolské kvalifikační práce (thesis)	bakalářské, diplomové, doktorské
\publW	webové dokumenty, pokud se nejedná elektronický dokument patřící do jiné kategorie (A–T)	
\publZ	zákony, vyhlášky atd.; přednostně se u obecných předpisů použijí typy A, E nebo W	platí i pro vnitropodnikové dokumenty
\publX	pomocný typ	zde využít pro všechny ostatní typy publikací
\publXX	pomocný typ	pokud potřebujeme rychle vyřadit citaci ze soupisu citací, změníme typ na XX

První sloupec obsahuje pracovní označení typu publikace, které je užíváno v názvech příslušných makropříkazů.

4 Značkování bibliografických citací

4.1 Položky bibliografických citací

V rámci záznamu o publikaci nezáleží na pořadí položek. Ve zdrojovém textu není třeba uvádět každou položku samostatně na jednom řádku.

Není-li uvedeno jinak, každá položka má jeden parametr.

<code>\autor</code>	pro autory-osoby
<code>\autorkorp</code>	pro autory-korporace
<code>\autordok</code>	u příspěvků ve sborníku autor zdrojového dokumentu (sborníku)
<code>\pododp</code>	podřízená odpovědnost (ilustrátor, překladatel apod.; nepovinný prvek)
<code>\nazev</code>	název díla
<code>\podnazev</code>	podnázev díla
<code>\nazevdok</code>	u příspěvků ve sborníku a článků v časopisech název zdrojového dokumentu (sborníku, časopisu)
<code>\podnazevdok</code>	podnázev sborníku
<code>\umist{od}{do}</code>	čísla stran od–do, zkratka slova „strany“ se nezapíše
<code>\rozsah</code>	počet stran, zkratka slova „stran“ se nezapíše
<code>\isbn</code>	kód ISBN, zkratka ISBN se nezapíše; synonymum je <code>\ISBN</code>
<code>\issn</code>	kód ISSN, zkratka ISSN se nezapíše; synonymum je <code>\ISSN</code>
<code>\ismn</code>	kód ISMN, zkratka ISMN se nezapíše; synonymum je <code>\ISMN</code>
<code>\vyd</code>	číslo vydání, zkratka slova „vydání“
<code>\edice</code>	edice, ediční řada; nepovinný prvek
<code>\rok</code>	rok
<code>\měřítko</code>	měřítko u map
<code>\nakl{sidlo}{název}</code>	má dva parametry, první je místo vydání, druhé název vydavatele. Alternativně lze použít i samostatné položky <code>\sidlo</code> a <code>\nakla</code>
<code>\verze</code>	verze, pouze pro software
<code>\cast</code>	část díla, ročník, svazek, číslo, uvádíme včetně příslušných zkratk. Jednotlivé případy nemají vlastní makropříkazy.
<code>\dil</code>	díl díla, která má více dílů, například svazků
<code>\pozn</code>	poznámka, která se zobrazí v citačním záznamu
<code>\private</code>	poznámka, která se nezobrazí v citačním záznamu
<code>\vedouci</code>	vedoucí práce, u typu <code>\publT</code>
<code>\majitel</code>	majitel patentu, u typu <code>\publP</code>

4.2 Položky pro on-line zdroje

Potřebujeme-li citovat elektronické on-line zdroje, musíme přidat položky:

<code>\doi</code>	Digital Object Identifier. Jednoznačné strukturované označené elektronického dokumentu.
<code>\online</code>	datum citace ve tvaru RRRR-MM-DD
<code>\www</code>	URL

5 Příklady zápisu bibliografických citací

5.1 Tištěné dokumenty

5.1.1 Monografie

```

\publA{
  \autor{Knuth, D.}
  \nazev{The \TeX{}}book}
  \nakl{Boston}{Addison Wesley}
  \vyd{1}
  \rok{1986}
  \isbn{0-201-13448-9} \rozsah{483\stran}
}

\publA{
  \autor{Kerrisk, Michael.}
  \nazev{The Linux Programming Interface: A Linux
    and UNIX System Programming Handbook}
  \rok{2010}
  \isbn{978-1-59327-220-3}
  \vyd{1}
  \rozsah{1552\stran}
  \nakl{San Francisco}{No-Starch Press}
}

\publA{
  \autor{Kanická, L.} \autor{Holouš, Z.}
  \nazev{Nábytek : typologie, základy tvorby}
  \nakl{Brno}{Grada}
  \vyd{1}
  \rok{2011}
  \isbn{978-80-247-3746-1}
  \rozsah{160\stran}
}

```

KNUTH, D. *The T_EXbook*. 1. vyd. Boston : Addison Wesley, 1986. 483 s. ISBN 0-201-13448-9.

KERRISK, MICHAEL. *The Linux Programming Interface: A Linux and UNIX System Programming Handbook*. 1. vyd. San Francisco : No Starch Press, 2010. 1552 s. ISBN 978-1-59327-220-3.

KANICKÁ, L., HOLOUŠ, Z. *Nábytek : typologie, základy tvorby*. 1. vyd. Brno : Grada, 2011. 160 s. ISBN 978-80-247-3746-1.

5.1.2 Kapitoly nebo části monografií

TODO!

5.1.3 Příspěvky v monografiích (ve sbornících)

```

\publD{
  \autor{Havlík, P.}
  \nazev{Marketing vysokých škol}
  \nazevdok{Lidský kapitál a~vzdělávací
    marketing v~andragogickém pohledu}
  \nakl{Praha}{Eurolex Bohemia}
  \rok{2004} \umist{73}{144}
  \isbn{80-86861-04-X}
}

\publD{
  \autor{Hála, T.}
  \nazev{Processing of Delimiter Separated Values in \ConTeXt}
  \nazevdok{Proceedings : 10th \ConTeXt\ Meeting}
  \vyd{1}
  \nakl{[(Netherlands)]}{\ConTeXt\ Group}
  \rok{2017}
  \umist{58}{69}
}

```

HAVLÍK, P. Marketing vysokých škol. In *Lidský kapitál a vzdělávací marketing v andragogickém pohledu*. Praha : Eurolex Bohemia, 2004, s. 73–144. (ISBN 80-86861-04-X.)

HÁLA, T. Processing of Delimiter Separated Values in ConT_EXt. In *Proceedings : 10th ConT_EXt Meeting*. 1. vyd. [(Netherlands)] : ConT_EXt Group, 2017, s. 58–69.

5.1.4 Články v časopisech

```
\publE{  
  \autor{Scarso, Luigi.}  
  \nazev{{LuaJIT\TeX}}  
  \nazevdok{TUGboat}  
  \cast{roč.\,34, č.\,1}  
  \rok{2013}  
  \umist{64}{71}  
  \issn{0896-3207}  
}
```

SCARSO, LUIGI. LuaJIT_{TEX}. *TUGboat*, 2013, roč. 34, č. 1, s. 64–71. (ISSN 0896-3207.)

5.1.5 Normy

```

\publN{
  \nazev{ČSN EN 12464-1 (360450)--- Světlo a osvětlení--- Osvětlení
    pracovních prostorů--- Část 1: Vnitřní pracovní prostory}
  \nakl{Praha}{Úřad pro technickou normalizaci, metrologii
    a státní zkušebnictví}
  \rok{2012}
  \rozsah{56\stran}
}

\publN{
  \nazev{ČSN 91\,0030 (910030): Nábytek. Kovový nábytek. Základní
    ustanovení = Metal furniture. Basic provisions}
  \nakl{Praha}{Úřad pro technickou normalizaci a měření}
  \rok{1985}
}

```

ČSN EN 12464-1 (360450) – Světlo a osvětlení – Osvětlení pracovních prostorů – Část 1: Vnitřní pracovní prostory. Praha : Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2012, 56 s.

ČSN 91 0030 (910030): Nábytek. Kovový nábytek. Základní ustanovení = Metal furniture. Basic provisions. Praha : Úřad pro technickou normalizaci a měření, 1985.

5.1.6 Mapy

\TODO

TODO!

5.1.7 Patenty

\TODO

TODO!

5.1.8 Archiválie

\TODO

TODO!

5.1.9 Kvalifikační práce, školní díla

```

\publT{
  \autor{Kašparová, A.}
  \nazev{Implementation of module drawing charts for \ConTeXt}
  \rok{2020}
  \rozsah{50\stran} % treba doriesit pocet stran
  \bakprace
  \vedouci{Tomáš Hála}
  \nakl{Brno}{Mendel University}
}

```

KAŠPAROVÁ, A. *Implementation of module drawing charts for ConTeXt*. (Bakalářská práce.)
 Brno : Mendel University, 2020. 50 s. Vedoucí práce: Tomáš Hála.

5.1.10 Software

```
\publS{\autor{Feuerstack, T., Berry, K., Koch, R., Lotz, M.\ed}
\nazev{\TeX\ Collection 2014 [DVD]} \verze{June 2014} \rok{2014}
\nakl{Portland (USA)}{\TeX\ Users Group}
}
```

FEUERSTACK, T., BERRY, K., KOCH, R., LOTZ, M. (ED.) *TEX Collection 2014 [DVD]*.
Ver. June 2014. Portland (USA) : TEX Users Group, 2014.

5.1.11 Webové stránky

```
\publW{
\online{2020-05-29}
\autor{Berry, Karl}
\nazevdok{\TeX\ Users Group}
\www{http://www.tug.org/texlive/doc/texlive-en/texlive-en.html\letterhash ack}

\nazev{The \TeX\ Live Guide\ip 2020}
\rok{March 2020}
}

\publW{\autorne
\nazev{e-foundry: what's this?}
\online{2014-03-18}
\www{http://www.gust.org.pl/projects/e-foundry}
\nazevdok{GUST: Polska Grupa Użytkowników Systemu \TeX}
\rok{c2014}
}
```

BERRY, KARL The TEX Live Guide – 2020 [on-line]. In *TEX Users Group*. March 2020 [cit. 2020-05-29]. Dostupné na: <http://www.tug.org/texlive/doc/texlive-en/texlive-en.html#ack>.

e-foundry: what's this? [on-line]. In *GUST: Polska Grupa Użytkowników Systemu TEX*. c2014 [cit. 2014-03-18]. Dostupné na: <http://www.gust.org.pl/projects/e-foundry>.

5.1.12 Hudebniny

Použije se přednostně \publA. Je-li hudebnině přiděleno ISMN, zapíše do \ismn. Synonymum: \ISMN.

5.1.13 Zákony

5.2 On-line zdroje

5.2.1 Monografie

5.2.2 Software on-line

5.2.3 Merkantilie a další druhy tzv. „šedé“ literatury

TODO!

5.2.4 On-line software

```
\publS{\autorkorp{ABBYY Production} \nazev{ABBYY FineReader} \verze{12}
\www{http://www.abbyy.com} \rok{2014} \online{2014-02-25}
}
```

```
\publS{\autorne \nazev{FreeOCR}
\verze{Apache License Version 2.0, January 2004,
Latest release: April 2014 v5}
\online{2014-04-20} \www{http://www.paperfile.net/}
}
```

ABBYY PRODUCTION. *ABBYY FineReader* [on-line]. Ver. 12. 2014. Dostupné na: <http://www.abbyy.com>.

FreeOCR [on-line]. Ver. *Apache License Version 2.0, January 2004, Latest release: April 2014 v5*. [cit. 2014-04-20]. Dostupné na: <http://www.paperfile.net/>.

6 Užitečné pomůcky

6.1 Tečka za autory

Rozlišujte mezi `\autor` (člověk) a `\autorkorp` (organizace).

Za `\autorkorp` se automaticky dělá tečka. Za `\autor` se tečka nedělá automaticky, pokud ji chcete, dejte si za `\bbib` příkaz `\bib@authorfullnametrue`.

Končí-li `\autorkorp` tečkou, např. a. s., zapište bez tečky – a. s

6.2 Pseudonymy

Pseudonymy zapište stejně jako autora a za něj přidejte do hranatých závorek vysvětlivku: `\autor{Mif[pseudonym]}`.

6.3 Hromadná kontrola chyb v citacích

Styl BIB.STY kontroluje některé uživatelské typy chyb. Jedná se zejména o kontrolu úplnosti sady povinných prvků a o kontrolu rozsahu stránek.

Základní nastavení detekce chyb v bibliografických citacích je shodné s chováním detekce ostatních chyb v `TeXu` (v `ConTeXtu`). To znamená, že při nalezení závady je generováno chybové hlášení a běh překladu se přeruší a čeká na rozhodnutí uživatele.

Při větším množství chyb nebo není-li na první pohled patrné, který údaj v citačním záznamu není v pořádku, tento základní způsob bude spíše zdržovat. V takovém případě je vhodné přepnout do režimu hromadné kontroly chyb, což provedete vložením příkazu `\BIBSTYreporttrue` bezprostředně za `\bbib`.

Detekce uživatelských chyb nepřerušuje překlad zdrojového textu a zjištěné závady jsou v seznamu literatury vyznačeny červeně. Pro snadnější orientaci každá položka seznamu literatury začíná navíc linkou s modře zaznamenanou zkratkou zvoleného typu publikace.

Po odstranění závad stačí příkaz `\BIBSTYreporttrue` dát do poznámky, sazba seznamu literatury pak proběhne běžným způsobem.

7 Řazení seznamu literatury

Seznam literatury musí být seřazen abecedně podle prvního prvku zleva. Tímto prvkem je zpravidla příjmení prvního autora.

V případě, že místo autora je uvedena korporace, která vykonává autorská práva k citovanému zdroji, stává se prvním prvkem název korporace.

Není-li k dispozici ani jeden z těchto údajů, roli rozhodujícího prvku pro zařazení citovaného zdroje do abecedního soupisu získá název dokumentu.

Automatické řazení není zatím implementováno.

Není implementována ani automatická kontrola správného řazení, toto je však v plánu.

8 Prázdné vzory vhodné k rychlému kopírování

8.1 Monografické publikace

```
\publA{%
  \autor{} %\autor{}
  \nazev{}
  \nakl{}{}
  \vyd{}
  \rok{}
  \isbn{}
  \rozsah{\stran}
}
```

8.2 Části monografických publikací

```
\publC{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \nazevdok{}
  \nakl{}{}
  \rok{}
  \cast{}
  \umist{}{}
  \isbn{}
}
```

8.3 Příspěvky v monografiích (ve sbornících)

```
\publD{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \nazevdok{}
  \nakl{}{}
  \rok{}
  \umist{}{}
  \isbn{}
}
```

8.4 Abstrakty příspěvků ve sbornících

```
\publDA{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \autordok{}
  \nazevdok{}
  \vyd{}
  \nakl{}{}
  \rok{}
  \umist{}{}
  \isbn{}
}
```

8.5 Články v časopisech

```
\publE{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \nazevdok{}
  \rok{}
  \cast{}
  \umist{}{}
  \issn{}
}
```

8.6 Abstrakty článků v časopisech

```
\publEA{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \nazevdok{}
  \rok{}
  \cast{}
  \umist{}{}
  \issn{}
}
```

8.7 Normy

```
\publN{%
  \nazev{}
  \vyd{}
  \nakl{}{}
  \rok{}
  \rozsah{\stran}
}
```

8.8 Mapy

```
\publM{%
  \nazev{}
  \vyd{}
  \nakl{}{}
  \rok{}
  \rozsah{\stran}
}
```

8.9 Patenty

```
\publP{%
  \nazev{}
  \nazevdok{}
  \autorkorp{}
  \majitel{}
  \autor{}
  \rok{}
  \sidlo{}
}
```

8.10 Archiválie

TODO!

8.11 Kvalifikační práce, školní díla

```
\publT{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \rok{}
  \rozsah{}
  \bakprace
  % \dipprace
  % \disprace
  \vedouci{
  \nakl{}{}
}
```

8.12 Software

```
\publS{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \verze{}
  \podnazev{}
  \www{}
  \rok{}
  \online{}
}
```

8.13 Webové stránky ze slušných serverů

```
\publW{%
  \autor{}
  \nazev{}
  \podnazev{}
  \autordok{}
  \nazevdok{}
  \www{}
  \rok{}
  \online{}
}
```

8.14 Ostatní publikace

```
\publX{%
  \autor{}
  \online{}
  \www{}
  \nazev{}
  \rok{}
}
```

9 „Troubleshooting“

Zlom bibliografických citací je viditelně komplikovanější než zlom běžného textu. Je tomu tak proto, že řada prvků, z nichž se citace skládají, rozumně lámat nelze, například v kódu ISBN nesmí být zlom nastaven vůbec, slovo on-line po zlomu nevypadá opticky dobře, datum citace elektronického dokumentu rovněž putuje sazbou jako celek a pro zlom URL či názvů souborů platí specifická pravidla, která rovněž snižují počet možných dělicích bodů.

Proto algoritmus řádkového zlomu občas sám neví, co s tím, a proto ponechá část citace viset přes pravý okraj zrcadla (tzv. *overflow*). To pro nás výzva, abych algoritmu pomohli vložením dodatečné formátovací informace.

Zde představíme nejčastější situace, které nastávají a jejich řešení.

9.1 ISBN

Přesahuje-li ISBN, změňte `\isbn` na `\xisbn`.

```
\publA{\autor{Brunecký, Petr; Švancara, František}
  \nazev{Interier\ip člověk a nábytek} \nakl{Brno}{Mendelova
    zemědělská a lesnická univerzita} \vyd{1}
  \rok{1995} \isbn{80-7157-157-1} \rozsah{280\stran}}
```

```
\publA{\autor{Brunecký, Petr; Švancara, František}
  \nazev{Interier\ip člověk a nábytek} \nakl{Brno}{Mendelova
    zemědělská a lesnická univerzita} \vyd{1}
  \rok{1995} \xisbn{80-7157-157-1} \rozsah{280\stran}}
```

BRUNECKÝ, PETR; ŠVANCARA, FRANTIŠEK *Interier – člověk a nábytek*. 1. vyd.
Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 1995. 280 s. ISBN 80-7157-157-1.

BRUNECKÝ, PETR; ŠVANCARA, FRANTIŠEK *Interier – člověk a nábytek*. 1. vyd.
Brno : Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 1995. 280 s.
ISBN 80-7157-157-1.

9.2 Další

TODO!

Literatura

- ČSN ISO 690 : Bibliografické citace. Obsah, forma, struktura.* 1. vyd. Praha : Český normalizační institut, 1996, 32 s.
- ČSN ISO 690 : Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů.* 1. vyd. Praha : Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011, 39 s.
- ČSN ISO 690-2 : Bibliografické citace. Elektronické dokumenty nebo jejich části.* 1. vyd. Praha : Český normalizační institut, 2000, 24 s.
- ISBD(ER) : Mezinárodní standardní bibliografický popis pro elektronické zdroje.* 2. revid. vyd. Praha : Národní knihovna, 1998. 40 s. ISBN 80-7050-325-4.